

Двоє собак та баркан

Генрі Лоусон

Переклад: Ірина Стешенко

— Ніщо так не доводить собаки до сказу, — мовив Мітчел, — як те, коли який інших собака підбігає зокола до його баркана та заходжується обнюхувати його й брехати на нього крізь щілини, тоді як він сам аніяк не прихитрється вискочити на вулицю. Другий собака, той заволока, може бути й цілком йому чужий; він може бути й нерозлучний його товариш-другяка, він може й не брехати — тільки-но сопти — все те однаковісінько собаці за барканом.

Отож найчастіше починає сварку саме він, а той собака, що зокола крутиться, гвалтує та яриться тільки через те, що роз'явився перший собака і такечки — з доброго дива, великого чуда — завівся з ним ні за що ні про що; ну, то другий собака й собі збиває бучу та до гарячого ще приску підсипає; а перший собака скаженіє, аж йому піна з рота в усі боки розлітається, і клацає зубами так, що щелепи його нагадують сталевий капкан.

Я не можу пояснити, чому саме собака за барканом так несамовито лютує, — гадає, мабуть, що клятий заволока забіг сюди, аби з нього поглузувати та похизуватися перед ним своєю перевагою; чи с'як, чи так, але що більше розпалюється сварка, то більше зростає його люті, зрештою, він починає ловити свого власного хвоста й кусати його з безсилої злості, — не може ж бо вискочити на вулицю та згризти чужого собаку; а вже, якби пощастило йому вишмигнутися звідси — він дав би тому заброді чосу, — ого! Не вирвався б живий! А ні, то бодай хоч намігся б його пошматувати; щоб він був хоч рідний його брат, байдужки!

Часом чужий собака посміхнеться тільки та йде собі геть; а часом дзвякне кілька разів добродушно; часом попогавкає трішки, — адже ж проминути баркан мовчки — то було б щось нечуване, їй-право! Обов'язково треба почуття власної гідності підтримати й додержати всіх правил пристойності за даних обставин; а часом трапляється й так: якщо чужий собака тільки-но маленьке цуценя, то воно прожогом кидається навіткача, — чухрає від баркана в собачу ристь; а якщо це собачатко загризливе, то воно спочатку впевниться, що перший собака вискочити до нього не може, а тоді вже знущається з свого сперечника та бере його на поглум.

То виглядає дуже кумедно, коли величезний собака, ньюфаундлендівської породи, обнюхує баркан зокола із широкою добротливою усмішкою на пискові в той час, як собака за барканом гавкає несамовито, то захиляється від люті, та вкривається милом, та прискає піною крізь щілини, та сіпається, й тріпається всеньким тілом аж до останнього куприка на хвості.

Інколи за барканом крутиться маленький собачка, і що менше те собаченя, то більше галасу воно зчиняє, — звісно, воно ж таки добре тямить, що йому нічого боятись. А інколи, як я вже сказав, отой заброда має загонисту вояцьку вдачу, хоч удає,

ніби ненавидить колотнечі і зроду не заходить ні з ким у сварку, — точнісінько так, як і так звані порядні люди, що ніби ненавидять чвари і завше такі гречні, та солоденькі, та до всіх ласкаві — аж нікуди! — такою огидною, зневажливою, брутальною, глумливою ласкавістю, що так і кортить заїхати їм у вухо — от їй же право! — такі люди зроду не заводяться перші, але коли їх зачепиш, то вже начувайся, — як пристануть до тебе з короткими гужами, то ніяк не відчепишся! Та ще й варнякають без кінця-краю — сто чортів їм у пельку! — що, мовляв, їх окривджено, що то не вони збили бучу, а тамті — їхні сперечники запеклі.

Загонистий собака, що підбіг до чужого баркана, мордується, як чорт у лотоках, — чує ж бо, як там, за барканом, скаженіє другий — тож і гукає до того:

— Чого-то ти цибаєш, мов чемериці наївся? Що тобі сталося, га?

А той собака, що за барканом, і відказує:

— Чи ти бодай хоч тямиш, до кого ти озвався? Га? Ти... Ось я тобі... — та й пішло, та й пішло...

Тоді чужий собака аж із себе пнеться, так шаленіє:

— А щоб ти пропав! Та ти, бачу я, гірший за стару шолудиву задрипанку, — он як!

А тоді вже, як насядуться один на одного, то такий галас зчиняють, що його за кілька кілометрів чути, немов то китайська війна — немов тут із сотні важких гармат сліпими бухають, та так ото швидко-швидко, — вісімдесят стрілів на хвилину. І, зрештою, доходить до того, що другий собака, аж казиться — так хоче продертися крізь баркан та згламати першого, а перший так самісінько казиться, що не може вискочити з двору та випустити кишки *другому*.

А якщо ці ж таки двоє собак здибаються десь випадково на дорозі, вони можуть порозумітися відразу, і заприятитися як стій, та присягатися на вічну дружбу, ще й запрошувати один одного в гостину.